

2022. gada 5. februārī

Politiskajās partijas "Latvija pirmajā vietā"

valdes priekšsēdētājam Jūlijam Stepaņenko

Par iesniegumu Ētikas komisijai

Latvijas Žurnālistu asociācijas (LŽA) Ētikas komisija ir saņēmusi Jūsu iesniegumu par 2021. gada 22. oktobra raidījumā "TV3 ziņas" izskanējušo informāciju, ka viltotu Covid-19 sertifikātu mediķiem varētu būt uzrādījis bijušais Centrālās vēlēšanu komisijas vadītājs Arnis Cimdars, kurš pirms divām dienām bija miris, kā arī kāds viņa tuvinieks, kurš ievietots reanimācijā.

Iesniegumā teikts:

- 1) Valsts policijas resoriskajā pārbaudē nav gūts apstiprinājums, ka A. Cimdars ir uzrādījis viltotu vakcinēšanās sertifikātu. Pēc šīs pārbaudes rezultātu publicēšanas raidījums "TV3 ziņas" ir atvainojies A. Cimdara piederīgajiem.
- 2) Raidījuma veidotāji izmantojuši "šo dezinformāciju, lai mēģinātu diskreditēt politisko spēku, kuru pārstāvēja Arnis Cimdars un radītu maldinošu priekšstatu par partijas ētiskajām vērtībām, tādējādi veidojot sabiedrībai maldinošu priekšstatu par politiskajiem procesiem valstī un apdraudot demokrātiju."
- 3) "TV3 ziņās" izskanējušā apgalvojuma informācijas avots, uz ko medijs atsaucies kā uz ticamu avotu, ir izplatījis nepatiesu informāciju, tāpēc "lūdzam nopietni izmeklēt dezinformācijas rašanās iemeslus, atklājot tās avotu un novēršot turpmāko iespējamo kaitējumu sabiedrībai".
- 4) Raidījums "TV3 ziņas", izplatot nepatiesu informāciju par partijas "Latvija pirmajā vietā" pārstāvi A. Cimdaru, ir centies šo politisko spēku diskreditēt un veidot "maldinošu priekšstatu par partijas ētiskajām vērtībām, tādējādi veidojot sabiedrībai maldinošu priekšstatu par politiskajiem procesiem valstī un apdraudot demokrātiju". Ir nodarīts kaitējums A. Cimdara tuviniekiem, kā arī mazināta sabiedrības uzticēšanās medijiem.
- 5) Sūdzība ir vērsta pret LŽA biedru Arni Krauzi, kurš "TV3 ziņu" ēterā attiecīgos apgalvojumus izteica.

Iesniegumā norādīts, ka pārkāpti ir šādi LŽA Ētikas kodeksa punkti:

- 1) **2.1.** Žurnālista galvenais uzdevums ir sniegt sabiedrībai patiesu un pārbaudītu informāciju.
- 2) **2.2.** Faktu izklāstam žurnālista veidotajā saturā jābūt objektīvam, skaidram, bez falsifikācijas vai maldināšanas.
- 3) **3.2.** Žurnālista pienākums ir pārbaudīt avotu sniegto informāciju.
- 4) **3.5.** Žurnālistam jāizvairās izmantot anonīmus avotus publicētajos materiālos. Atsaucoties uz anonīmu avotu, žurnālists uzņemas atbildību par informācijas patiesumu un iespēju robežās paskaidro anonimitātes iemeslu.

Ētikas komisija lūdza A. Krauzi sniegt savu viedokli par šo jautājumu. A. Krauze Ētikas komisiju informēja, ka viņš nebija šīs informācijas sagatavotājs, un viņam nav bijis pamata neuzticēties saviem kolēģiem. A. Krauze izteica nožēlu par notikušo.

Iepazīnusi ar pieejamo informāciju, LŽA Ētikas komisija norāda:

- 1) Ētikas komisijas kompetencē ir izskatīt tikai savu biedru rīcības atbilstību Ētikas kodeksam, un tā nevar vērtēt "TV3 ziņu" darbību kopumā. Tomēr iesnieguma autore pati ir norādījusi, ka raidījums "TV3 ziņas" ir atzinis savu kļūdu un atvainojies A. Cimdara piederīgajiem. Pēc šādas atzīšanas diskusija par to, vai ir pārkāpti žurnālistikas ētikas principi, kas uzliek par pienākumu sniegt patiesu un pārbaudītu informāciju, vairs nav produktīva.
- 2) A. Krauze, kurš ir LŽA biedrs, konkrētajā raidījumā bija moderators, nevis nepatiesās informācijas sagatavotājs. Moderators galvenie uzdevumi ir nolasīt citu raidījuma veidotāju komandas dalībnieku sagatavoto informāciju, pieteikt sižetus, kā arī intervēt studijas viesus. Ņemot vērā, ka ziņu raidījuma sagatavošana ir komandas darbs, kas prasa lielus laika resursus, moderatoram nav iespējams personīgi pārbaudīt visu informāciju, kuru žurnālistu komanda ir sagatavojusi. Taču žurnālistu un citu raidījuma veidotāju uzdevums, protams, ir pārbaudīt to informāciju, ko viņi atlasa un sagatavo publiskošanai masu medijā.
- 3) Profesionālo standartu pārkāpumu ir pieļāvuši nepatiesās informācijas sagatavotāji, taču iesniegumā nav norādīts, kuras šīs personas ir, un nav zināms, vai tās ir LŽA biedri. Līdz ar to šo personu rīcību LŽA Ētikas komisija nevar vērtēt.

- 4) Iesniegums nesatur faktus, kas liecinātu, ka nepatiesas informācijas izskanēšanas iemesls ir tieši A. Cimdara saistība ar partiju "Latvija pirmajā vietā", jo dalība tajā nav vienīgais sabiedriski nozīmīgais fakts par A. Cimdaru. Stāstot par A. Cimdaru, partijas nosaukums "TV3 ziņās" netika pieminēts.

LŽA Ētikas komisija:

Jānis Buholcs

Kārlis Daģilis

Aidis Tomsons

Sandra Dieziņa

Filips Lastovskis

Ilze Jaunalksne-Rēdere

Odita Krenberga